

Besigheidstudies

GRAAD 10

Olimpiade Vraestel

Ronde Een

Punte: 30

Tyd: 1 uur

Datum: 7 Mei 2025

Instruksies

NB! Lees asseblief die onderstaande instruksies sorgvuldig.

Indien die ANTWOORDBLAD nie volledig ingevul word nie sal die antwoordblad ongeldig wees.

1. NB! Gebruik asseblief n **HB potlood of n swart pen** om die antwoordblad te voltooi.
Geen gekleurde penne word aanvaar nie.
2. Die ANTWOORDBLAD bestaan uit 3 afdelings. Rekeningkunde, Besigheidstudies en Ekonomie.
Kies en antwoord die korrekte vak.
3. Elke vraag het 4 moontlike antwoorde (A B C D) Slegs een antwoord is korrek.
Kleur die antwoord sirkel volledig in.
4. Sterkte!

PROVERTO EMS OLIMPIADE 2025 – GRAAD 10

BESIGHEIDSTUDIES

KIES DIE MEES KORREKTE OPSIE VIR VRAE 1 TOT 30.

Besigheidsomgewings

1. Watter van die volgende is 'n voorbeeld van 'n besigheidshulpbron in die mikro-omgewing?
 - A Regeringsregulasies
 - B Verskaffers
 - C Werknemers
 - D Wisselkoerse
2. Watter besigheidsfunksie is verantwoordelik om te verseker dat goedere en dienste kliënte bereik?
 - A Menslike hulpbronne
 - B Bemaking
 - C Finansies
 - D Openbare betrekkinge
3. 'n Alleenhandelaar word gekenmerk deur _____.
 - A beperkte aanspreeklikheid.
 - B onbeperkte aanspreeklikheid.
 - C baie aandeelhouders.
 - D 'n afsonderlike regsidentiteit.
4. Die organisasiestruktuur van 'n besigheid word bepaal deur _____.
 - A die politieke omgewing.
 - B die aantal werknemers.
 - C die besigheid se visie en missie.
 - D die voorsieningsketting.
5. Wat is 'n sleutelverantwoordelikheid van algemene bestuur in 'n besigheid?
 - A Vervaardiging van goedere.
 - B Doen van bemarkingsnavorsing.
 - C Stel besigheidsdoelwitte.
 - D Die verskaffing van lenings.
6. Die markomgewing bestaan uit _____.
 - A mededingers, kliënte en verskaffers.
 - B werknemers en aandeelhouders.
 - C regeringsbeleid.
 - D die natuurlike omgewing.

7. 'n Besigheid ervaar prysmededinging. Watter faktor beïnvloed dit?
- A Verskaffers
 - B Kliënte
 - C Mededingers
 - D Reguleerders
8. 'n Groot klerekleinhandelaar in Suid-Afrika sukkel namate internasionale vinnige modehandelsmerke hul marktaandeel uitbrei. Hoe moet dit reageer?
- A Verhoog pryse.
 - B Bied unieke waarde aan kliënte.
 - C Verminder bemarkingskoste.
 - D Fokus slegs op interne hulpbronne.
9. 'n Klerekleinhandelaar moet sy pryse aanpas weens 'n styging in invoerbelasting. Dit demonstreer die verband tussen _____
- A die mikro- en markomgewings.
 - B die mark en makro-omgewings.
 - C die makro- en ekonomiese omgewings.
 - D die ekonomiese en mikro-omgewings.
10. 'n Maatskappy wat materiaal van verskillende verskaffers verkry, is besig met _____
- A horisontale integrasie.
 - B vertikale integrasie.
 - C markpenetrasie.
 - D prysdiskriminasie.
11. Verbruikersprysinflasie sal na verwagting gemiddeld 4.5% in 2025 wees. Dit raak besighede in die _____
- A mikro-omgewing.
 - B markomgewing.
 - C makro omgewing.
 - D mededingende omgewing.
12. 'n Plaaslike bakkery sukkel omdat 'n nuwe mededinger naby geopen het. Watter omgewing word die meeste geraak?
- A Makro omgewing
 - B Mikro-omgewing
 - C Markomgewing
 - D Ekonomiese omgewing

13. Watter ekonomiese faktor beïnvloed verbruikers se bestedingskrag?
- A Weerstoestande
 - B Wisselkoerse
 - C Besigheidskultuur
 - D Verskaffers verhoudings
14. Die impak van 'n wêreldwye resessie op 'n Suid-Afrikaanse besigheid is 'n voorbeeld van 'n uitdaging in die _____
- A markomgewing.
 - B makro omgewing.
 - C mikro-omgewing.
 - D besigheidsfunksie omgewing.
15. Hoe moet besighede aanpas by stygende brandstofpryse wat hul vervoerkoste beïnvloed?
- A Verhoog produkpryse aansienlik.
 - B Belê in energiedoeltreffende voertuie.
 - C Verminder verskaffersdiversiteit.
 - D Verhoog die aantal afleweringsvragmotors.

Onderlinge verband tussen omgewings

16. Wanneer 'n besigheid misluk weens hoë rentekoerse, demonstreer dit die interaksie tussen _____
- A mikro- en markomgewings.
 - B mark- en makro-omgewings.
 - C mikro- en makro-omgewings.
 - D politieke en tegnologiese omgewings.
17. 'n Wêreldwye skyfietekort ontwig die produksie van slimfone. Hoe raak dit besighede in Suid-Afrika?
- A Dit skep geleenthede vir plaaslike vervaardiging.
 - B Dit verminder die vraag na slimfone.
 - C Dit dwing besighede om pryse te verlaag.
 - D Dit raak slegs internasionale maatskappye.
18. 'n Hoë werkloosheidsyfer wat die kliëntebasis van 'n kleinhandelaar beïnvloed, illustreer _____
- A 'n mikro-omgewingsuitdaging.
 - B 'n markomgewingsuitdaging.
 - C 'n makro-omgewingsinvloed.
 - D 'n besigheidsfunksie-uitdaging.

Sake- en ekonomiese sektore

19. Wat is die waarskynlike impak van toenemende outomatisering op Suid-Afrika se sekondêre sektor?
- A Dit sal produksiedoeltreffendheid verbeter, maar ongeskoolde werkseleenthede verminder.
 - B Dit sal geen effek op indiensnemingsvlakke hê nie.
 - C Dit sal die behoefte aan besighede in hierdie sektor uitskakel.
 - D Dit sal die regering dwing om outomatisering te staak.
20. 'n Besigheid wat regsdiens verskaf, werk in die _____
- A primêre sektor.
 - B sekondêre sektor.
 - C tersiêre sektor.
 - D regeringsektor.
21. Watter ekonomiese sektor dra die meeste by tot Suid-Afrika se BBP?
- A Mynbou
 - B Vervaardiging
 - C Dienste
 - D Landbou
22. Hoe kan kunsmatige intelligensie die dienstesektor in Suid-Afrika beïnvloed?
- A Verhoog outomatisering en werkverplasing.
 - B Verminder digitale transformasie.
 - C Verwyder mededinging in nywerhede.
 - D Laer klantverwagtinge.
23. Watter langtermyn-uitwerking kan 'n krimpende landbousektor op Suid-Afrika se ekonomie hê?
- A Dit kan voedselinvoer 'n hupstoot gee en buitelandse afhanklikheid verhoog.
 - B Dit kan meer werk in stedelike gebiede skep.
 - C Dit kan voedselprijs vir verbruikers verlaag.
 - D Dit kan Suid-Afrika se BBP versterk.
24. Hoe kan besighede in die tersiêre sektor aanpas by kunsmatige intelligensie wat tradisionele poste vervang?
- A Opgradering van werknemers om saam met KI te werk.
 - B Elimineer alle kliëntediensrolle.
 - C Vermindering van belegging in digitale transformasie.
 - D Toenemende afhanklikheid van hande-arbeid.

Die sirkelvloei en besigheidsfunksies

25. In die sirkelvloeimodel verskaf huishoudings _____
- A goedere en dienste.
 - B produksie faktore.
 - C regeringsregulasies.
 - D bemaking strategieë.
26. 'n Entrepreneur word die beste beskryf as iemand wat _____
- A vir 'n groot korporasie werk.
 - B risiko's neem om 'n besigheid te begin en te bestuur.
 - C mededinging vermy.
 - D slegs op finansiële beleggings fokus.
27. Watter van die volgende is 'n sleutelkenmerk van 'n suksesvolle entrepreneur?
- A Verkies om alleen te werk.
 - B Neem berekende risiko's.
 - C Vermy uitdagings.
 - D Volg tendense sonder innovasie.
28. Hoe moet besighede op Suid-Afrika se elektrisiteitskrisis reageer?
- A Sluit alle bewerkings.
 - B Belê in oplossings vir hernubare energie.
 - C Verminder produksie.
 - D Skuif bedrywighe oorsee.
29. Hoe kan die opkoms van afstandwerk die sirkulêre vloei van inkomste in Suid-Afrika beïnvloed?
- A Dit sal geen effek op die ekonomie hê nie.
 - B Dit sal ekonomiese groei voorkom.
 - C Dit sal die vraag na fabriekswerkers verhoog.
 - D Dit kan besteding aan vervoer en stedelike infrastruktuur verminder.
30. As Suid-Afrika sy afhanklikheid van hernubare energie sou vergroot, hoe sal dit die sakesektor beïnvloed?
- A Dit sal werkseleenthede in die groen enersiesektor skep.
 - B Dit sal belegging in besighede verminder.
 - C Dit sal die rol van entrepreneurs verminder.
 - D Dit sal slegs maatskappye in staatsbesit beïnvloed.